

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **D. S.**, zastoupený Mgr. Janem Švarcem, advokátem se sídlem Vodičkova 695/24, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 12. 2020, čj. MPSV-2020/233453-911, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 9. 2021, čj. 20 Ad 4/2021-31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Úřad práce ČR – krajská pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 26. 9. 2020, čj. 1359376/20/AB, podle § 61 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, nepřiznal žalobci ode dne 31. 5. 2020 dávku státní sociální podpory (příspěvek na bydlení). Důvodem bylo, že žalobce ve stanovené lhůtě na výzvu správního orgánu I. stupně nedoložil požadované listiny, a tedy neosvědčil skutečnosti rozhodné pro posouzení žádosti. Žalovaný shora uvedeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou, v níž namítl, že řádně doložil úhradu nájemného za první čtvrtletí roku 2020. Požadavek na prokázání výše nákladů na bydlení za dané období je neoprávněný, jelikož podle § 3 odst. 1 zákona č. 160/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti dávek státní sociální podpory a příspěvku na péči v souvislosti s nouzovým stavem při epidemii v roce 2020, se za toto čtvrtletí výše nákladů na bydlení neprokazuje. Zákon o státní sociální podpoře navíc dokládání úhrad jako přílohy žádosti vůbec nevyžaduje. Žalobce doložil také rozpis záloh i zúčtování nákladů vystavené společenstvím vlastníků jednotek pronajímatelce. Doložil i nájemní smlouvu, přičemž nebyl vyzván, aby doložil i potvrzení o trvání nájemního vztahu. Z předložených listin dokládajících úhrady nájemného navíc vyplývalo, že nájem nebyl ukončen. Pokud měl správní orgán I. stupně pochybnosti o jeho trvání, mohl vyzvat pronajímatelku, aby se podle § 63 zákona o státní sociální podpoře vyjádřila. Pokud správní orgán I. stupně

přesto shledal nedostatky žádosti, měl žalobce podle § 45 odst. 2 správního řádu vyzvat k jejich odstranění.

[3] Městský soud v Praze shora označeným rozsudkem žalobu zamítl. Dospěl k závěru, že správní orgán I. stupně postupoval při vydání výzvy zcela podle zákona. Žalobce ve stanovené lhůtě nedoložil rozhodné skutečnosti a na výzvu reagoval až po vydání rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Jeho odlišný názor na důvodnost výzvy bez dalšího nemůže liberovat včasné nesplnění povinnosti z ní vyplývající. Tak by tomu bylo pouze tehdy, pokud by žalobce včas správnímu orgánu takový odlišný názor vyložil, což se nestalo. Žalovaný se navíc doklady předloženými žalobcem v odvolacím řízení zabýval. Dospěl ke správnému závěru, že žalobce nedoložil veškeré požadované doklady a s jejich hodnocením se v zásadě ztotožnil. Výjimku představuje pouze hodnocení nájemní smlouvy, která je konstruována tak, že je automaticky prodlužována. I z potvrzení pronajímatelky o zaplacení nájemného a záloh na služby lze usuzovat, že nájem stále trvá. Za této situace bylo zamítnutí žádosti jediným možným následkem nesplnění výzvy. Nebyl dán důvod pro postup podle § 45 odst. 2 správního řádu, protože postup podle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře představuje zvláštní právní úpravu oproti postupu při odstraňování vad žádosti dle obecné právní úpravy.

[4] Proti tomuto rozsudku městského soudu podal žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížnost. Závěr, podle kterého nesplnění výzvy mohlo liberovat jen včasné sdělení odlišného názoru správnímu orgánu I. stupně, považuje za nesprávný. Pokud správní orgán I. stupně učinil výzvu, která byla nezákonná, neměl stěžovatel povinnost podat „námitky“ proti výzvě, neboť nic takového zákon nestanoví. Tato otázka je dosud judikaturně nevyřešená, a proto kasační stížnost podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[5] Městský soud navíc pominul podrobnou argumentaci, kterou stěžovatel v žalobě uplatnil k jednotlivým dokladům a pouze uvedl, že se s výjimkou dvou dokladů ztotožňuje s hodnocením žalovaného. Rozsudek je proto nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Tato námitka přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, neboť bylo porušeno právo na spravedlivý proces.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl, aby ji Nejvyšší správní soud zamítl. Stěžovatel kasačními námitkami jen odvádí pozornost od stěžejního důvodu, pro který byla zamítnuta jeho žádost. Stěžovatel totiž na výzvu nereagoval v průběhu stanovené lhůty a ani po jejím uplynutí do vydání rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Tato skutečnost je sama o sobě dostatečným důvodem pro zamítnutí žádosti podle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře. Stěžovatel požadované doklady zaslal až poté, co mu bylo rozhodnutí dodáno (nikoli ale doručeno) do datové schránky. Žalovaný se jimi proto z důvodu úplnosti a předvídatelnosti nad rámec důvodu zamítnutí žádosti zabýval ve svém rozhodnutí. Městský soud jednoznačně uvedl, že důvodem zamítnutí bylo nesplnění výzvy. Jednotlivými doklady se zabýval nejspíš proto, že je žalovaný ve vyjádření k žalobě podrobně rozebíral. Tato argumentace však sloužila jen pro dokreslení okolností případu a mohla pro stěžovatele sloužit jako vodítko k tomu, jak by žalovaný zaslané podklady hodnotil, pokud by je stěžovatel zaslal včas. Nedostatky dokladů ale nebyly důvodem zamítnutí žádosti. Městský soud navíc jednoznačně uvedl, co si o daných dokladech myslí, když se ztotožnil s argumentací žalovaného.

pokračování

[7] Nejvyšší správní soud po posouzení formálních náležitostí kasační stížnosti nejprve přistoupil ke zkoumání její přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s., neboť se jedná o věc, v níž po 1. 4. 2021 rozhodoval samosoudce (viz např. usnesení NSS ze dne 15. 10. 2021, čj. 8 Azs 236/2021-34). Zabýval se tedy tím, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. K podrobnějšímu vymezení institutu přijatelnosti kasační stížnost lze pro stručnost odkázat na usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, jehož závěry se týkaly kasačních stížností ve věci mezinárodní ochrany, ale lze je vztáhnout i na ostatní typy řízení, v nichž se otázka přijatelnosti kasační stížnosti posuzuje (k tomu srov. usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS). Kasační stížnost je přijatelná, pokud: (1) se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) je potřeba učinit judikaturní odklon; (4) by bylo v napadeném rozhodnutí krajského, resp. městského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[9] Ke stručné kasační argumentaci stěžovatele ve prospěch přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud pouze v krátkosti uvádí, že správní orgán I. stupně stěžovatele vyzval k doložení některých skutečností a stanovil mu k tomu v souladu s § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře osmidenní lhůtu. Ta skončila 21. 9. 2020. Následně vydal dne 26. 9. 2020 rozhodnutí o nepřiznání dávky odůvodněné toliko neuposlechnutím výzvy. Dané rozhodnutí bylo stěžovateli dodáno do datové schránky dne 26. 9. 2020 v 18:13:03 (doručeno fikcí 6. 10. 2020). Stěžovatel na výzvu reagoval zasláním několika písemností do datové schránky správního orgánu I. stupně dne 26. 9. 2020 v 23:52:53.

[10] Co se týče nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, k této otázce existuje bohatá judikatura Nejvyššího správního soudu. Z ní plyne, že nepřezkoumatelná jsou rozhodnutí, z nichž není zřejmé, jakými úvahami se soud při hodnocení skutkových a právních otázek řídil. Nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů je také rozsudek, ve kterém soud opřel své rozhodnutí o skutečnosti v řízení nezjišťované či zjištěné v rozporu se zákonem (srov. rozsudky NSS ze dne 29. 7. 2004, čj. 4 As 5/2003-52, a ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75). Krajský soud pro dosažení přezkoumatelnosti rozhodnutí nemusí nutně volit cestu vypořádání se s každým dílčím žalobním argumentem. Může naopak proti žalobě postavit vlastní právní názor, v jehož konkurenci žalobní body jako celek neobstojí (srov. např. rozsudek ze dne 11. 6. 2015, čj. 10 Afs 18/2015-48, bod 34). Městský soud v nyní napadeném rozsudku za zásadní označil z hlediska posouzení věci skutečnost, že stěžovatel v průběhu stanovené lhůty na výzvu nereagoval. Jakkoli se pak (stejně jako žalovaný) nad rámec toho dále vyjádřil také k obsahu stěžovatelem následně doložených listin, nelze s ohledem na uvedený nosný závěr napadeného rozsudku spatřovat vadu mající dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele v tom, že se blíže nezabýval námitkami týkajícími se obsahu těchto listin. Ostatně i z judikatury zdejšího soudu plyne, že jedinou relevantní otázku v obdobných věcech představuje, zda stěžovatel ve lhůtě stanovené výzvou doložil skutečnosti rozhodné pro posouzení nároku (viz rozsudek NSS ze dne 23. 1. 2020, čj. 1 Ads 359/2019-38, odst. 14).

[11] Pokud jde o otázku, zda stěžovatel byl povinen na výzvu ve stanovené lhůtě reagovat, jestliže některé požadavky na doložení skutečností považoval za nezákonné, z judikatury Nejvyššího správního soudu předně plyne, že je povinností účastníka správního řízení poskytovat správnímu orgánu součinnost při opatrování podkladů řízení (§ 50 odst. 2 správního řádu), přičemž především v řízení o žádosti je v zájmu žadatele, aby se správním orgánem aktivně spolupracoval (viz např. rozsudky NSS ze dne 22. 3. 2017, čj. 3 Ads 90/2016-46, či ze dne 12. 11. 2021, čj. 5 Ads 406/2020-29, či usnesení ze dne 13. 1. 2022, čj. 1 Ads 322/2021-24). Ve věci stěžovatele se nejeví, že by výzva správního orgánu I. stupně k doložení některých skutečností byla zjevně nezákonná, nesmyslná či mylná. Ostatně stěžovatel v tomto směru ani v kasační stížnosti žádnou konkrétnější argumentaci neuplatnil a shora uvedená judikatura je tedy i zde použitelná. Ani případné dílčí pochybení při formulaci výzvy (stěžovatel nezpochybňoval veškeré požadavky v ní obsažené) by nemohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Judikatura Nejvyššího správního soudu se navíc již zabývala velmi obdobnou situací, kdy žadatel o dávku státní sociální podpory na výzvu podle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře zareagoval až po uplynutí stanovené lhůty poté, co správní orgán I. stupně předal své rozhodnutí k doručení. Soud v dané věci dospěl k závěru, že rozhodnutí je vydáno mj. v okamžiku, kdy je jeho písemné vyhotovení předáno k doručení [§ 71 odst. 2 písm. a) správního řádu]. Stěžovatel může jako účastník řízení navrhopat důkazy a činit jiné návrhy do vydání rozhodnutí (§ 36 odst. 1 správního řádu). K podání, které žadatel učiní teprve následně, nemůže podle § 82 odst. 4 věty první správního řádu přihlížet již ani žalovaný (viz rozsudek NSS ze dne 12. 11. 2021, čj. 5 Ads 379/2020-28).

[12] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, proto ji v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[13] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu NSS čj. 8 As 287/2020-33, část III. 4. a usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28). Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Žalovanému, který měl ve věci úspěch, nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 28. dubna 2022

Milan Podhrázký
předseda senátu